

РОЗПОЧАВСЯ МАРАФОН ВУЛИЧНИХ СІМЕЙНИХ ЗАХОДІВ

**Дух Святий на Церкві опочив
У Великий день п'ятидесятий.
Кожне серце світлом осінив,
Сили дав про Господа звіщати.
І простим рибалкам завдяки
Полонився світ Христовим вченням.
Слава Богу, що через віки
Ми сьогодні в Церкві і спасенні!
Хай же Дух Господній, як колись,
Сповнить силою усіх присутніх.
Вір, душе, надійся і молись –
Вічний Бог такий же Всемогутній!**

ЯК ОТРИМАТИ ВІЧНЕ ЖИТТЯ?

Та в Бога був план. Ісус Христос – безгрішний (1 Петра 2:22), вічний Син Бога – став людиною (Івана 1:1,14) і помер, щоб заплатити за наше покарання. «Але Бог виявляє Свою любов до нас тим, що Христос за нас помер, коли ми були ще грішниками» (Римлян 5:8). Ісус помер на хресті (Івана 19:31-42), зазнавши покарання, якого заслуговуємо ми (2 Коринтян 5:21). Через три дні Він воскрес із мертвих (1 Коринтян 15:1-4), перемігши гріх і смерть.

Нам залишилося відвернутися від гріха і прийти до Христа за спасінням (Дії 3:19). Якщо ми повіримо в Нього, знаючи, що Його смерть на хресті була платою за наші гріхи, то отримаємо прощення і вічне життя на небесах. «Бо так Бог полюбить світ, що дав Свого Єдиногородного Сина, щоб кожний, хто вірить

Висловити Богові свою віру в Нього і подякувати за спасіння можна в простій молитві. Наприклад, такий: «Боже, я грішив проти Тебе і заслуговую на покарання. Але Ісус Христос забрав це покарання, щоб через віру у Нього я міг бути прощений. Я відвертаюсь від свого гріха і вірю, що Ти – моє спасіння. Дякую за Твою чудову милість і прощення – дар вічного життя! Амінь!».

У вихідні 12 та 13 травня розпочався марафон вуличних сімейних заходів містами України. Фестивалі «Всі разом – за сім'ю!» та марші на захист родинних цінностей пройшли в кількох обласних та районних центрах.

В Івано-Франківську також пройшла хода за життя та сімейні цінності. Завершилося дійство святковим гала-концертом. До події долучилися громадські, просімейні активісти, священники різних конфесій, сім'ї з дітьми. На важливість збереження традиційних родинних зв'язків та цінності життя наголошували представники протестантської громади Івано-Франківська. Зокрема, старший пастор Івано-Франківської церкви християн віри євангельської єпископ Юрій Веремій підкреслив, що Бог створив сім'ю як союз чоловіка і жінки, і будь-яке інше трактування цього поняття – це прямий бунт проти

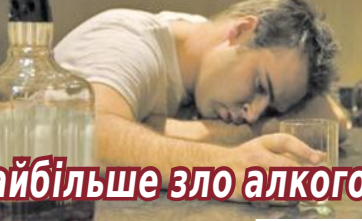
A large crowd of people, including many in clerical robes, gathered on a city street for a religious procession. A white van is visible in the center of the crowd, and buildings line the street.

А першим містом, де пройшло вуличне сімейне фестивалне свято, було Дубно Рівненської області. Там подія відбулася ще 1 квітня. Загалом цього року заходи заплановані у понад 50 містах.

www.vsirazom.ua/family.

НЕСПОДІВАНІ ПАРАЛЕЛІ

Найбільше зло алкоголю

СТОП. 5

Того, хто віддає себе Богові, Бог нікому не віддасть.

Петиції на захист сімейних цінностей набрали понад 25 тисяч підписів

Петиції «Щодо захисту традиційних сімейних цінностей та інституту сім'ї» набрали необхідну кількість голосів та спрямовані на розгляд Президента України, Кабінету Міністрів та Верховної Ради України.

Збір підписів за ініціативи Віктора Танцюри тривав менше трьох місяців і завершився 5 травня, повідомляє Інститут релігійної свободи. Підписанти висловили глибоке занепокоєння тим фактом, що «в Україні й донині так і не визначилися зі стратегією розвитку та підтримки сім'ї... яка повинна базуватися на традиційних для України духовно-моральних цінностях і традиційному для нашого народу розумінні сім'ї як союзу чоловіка та жінки».

Ініціатори петиції підтримали зауваження Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій до Стамбульської конвенції. Наголошується, що наведене в Конвенції формулювання поняття «гендер» неприйнятне, оскільки базується не на природних статевих ознаках, а на самоідентифікації особи, що у підсумку може спотворити нинішнє розуміння гендерної рівності як рівності прав чоловіків і жінок.

«Сьогодні безліч викликів впливають на становище людей і сімей в Україні: сирітство, діти-інваліди та діти з особливими потребами, матері-одиначки, неповні сім'ї, неможливість повноцінно реалізувати свої конституційні права на лікування, навчання, житло, соціальний захист, гідний життєвий рівень. Разом з тим із незрозумілих причин держава надає пріоритетну увагу штучно створеній проблемі так званої дискримінації людей з нетрадиційною сексуальною орієнтацією», – підкреслюється у петиціях.

У петиціях негативно оцінюються також ініціативи щодо легалізації цивільного партнерства

для одностатевих пар, всиновлення дітей трансгендерними людьми, впровадження у навчальний та виховний процес тем про одностатеві стосунки як норму сексуальної поведінки, що передбачено Планом дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року, затвердженому Кабміном у 2015 році. Підписанти петицій серед іншого просять Президента України розробити та видати указ про загальнодержавну стратегію захисту та популяризації традиційних сімейних цінностей та інституту сім'ї в Україні.

Від Верховної Ради громадяни очікують розробки та прийняття закону про державну підтримку і захист традиційних сімейних цінностей та інституту сім'ї в Україні, а також вилучення словосполучень «сексуальна орієнтація» і «гендерна ідентичність» з Кодексу законів про працю України та з інших законів.

Підписанти просять Кабінет Міністрів інституційно підвищити рівень державної сімейної політики, а на відповідні посади призначити людей, які відомі своєю відданістю справі захисту інтересів сім'ї та моральності в українському суспільстві.

Усі адресати отримали прохання невідкладно розробити «законопроект про заборону пропаганди і популяризації різних видів девіантної статевої поведінки й антисімейних ідей, у тому числі у формі так званих «маршів рівності»,

«прайдів», «гей-парадів», «фестивалів квір-культури», тематичних матеріалів у засобах масової інформації» з метою захисту і розвитку інституту сім'ї та підвищення моральності українського суспільства.

Раніше подібна петиція була видалена з сайту Президента України на підставі звернення Представника Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Це спричинило вуличні громадські пікети та негативну оцінку Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій, яка виступила на захист свободи вираження поглядів громадян.

Нагадаємо, у квітні цього року Комітети Верховної Ради надали відповіді на першу петицію на захист сімейних цінностей, яку підтримали понад 25 тисяч громадян. Аналогічна петиція перебуває на розгляді Кабінету Міністрів України.

Як повідомляв ІРС, 333 громадські організації – правозахисні, просімейні, християнські та інші громадські спільноти Європи закликали Генерального секретаря Ради Європи, голову Комітету Міністрів Ради Європи та Виконавчого секретаря Стамбульської конвенції усунути ідеологічні та суперечливі поняття з тексту Стамбульської конвенції, які стоять на заваді її ратифікації багатьма країнами, зокрема Хорватією, Словаччиною, Болгарією, Латвією, Литвою, Угорщиною та Україною.

● ДО РЕЧІ

«Не пхайтеся до моїх дітей»

Півтора мільйона осіб у Перу протестували проти навчання гендерної ідеології у школах

Більше 1,5 мільйона осіб вийшли в березні на вулиці Перу, щоб висловити протест проти запровадження гендерної ідеології в школах країни. Протести під назвою «Не пхайтеся до моїх дітей» прокотилися по всій країні. Серед їх учасників – і члени місцевого Конгресу. «Не пхайтеся до моїх дітей» – це кампанія, скерована проти недавніх спроб ввести в національну шкільну програму гендерну ідеологію, відповідно до якої дітей навчатимуть, що особа може сама обирати свій «гендер» (стать), і він не пов'язаний із біологічною статтю.

«Чи я сторож брата свого?»

Так зухвало і грубо відповів Каїн, один з синів Адама та Єви, на запитання Бога: «Де Авель, твій брат?» (Бут. 4:9).

Вони обоє принесли Богові чергову жертву. Від Каїна Бог її не прийняв, і той у пориві ненависті убив свого брата. І заявив Богові, що він не сторож для брата. Цей випадок в історії знаковий – уперше брат перестав бути сторожем братові.

Біблійне «бути сторожем» – означає пильнувати, спостерігати за кимось з метою захисту від ворога, недопущення біди, збереження від спокус, неприємностей, загроз тощо. Один із найкращих взірців такого сторожа – Йосип. Він «... віку сімнадцяти літ пас, як юнак, отару з братами своїми, з синами Білгі та з синами Зілі, жінок батька свого. І Йосип доносив недобрі звістки про них до їхнього батька. А Ізраїль любив Йосипа над усіх синів своїх...» (Бут. 37: 2-3).

Юнак не був нашіптувачем, але через любов до батька болісно сприймав неправильні вчинки братів. І розповідав Якову про поведінку старших братів, сподіваючись, що батько настановить на шлях істини. Таке ставлення він проніс крізь усе своє життя. Брати зрадили Йосипа, продали в рабство. Доля склалася так, що згодом він став першою особою в тогочасному Єгипті. Вищим був лише фараон. І коли брати в пошуках порятунку від голодної смерті прийшли до нього як прохачі, він не заплятив їм злом, не запалився бажанням помсти, а прийняв як рідних.

Церква як християнська сім'я має пильно дбати про безпеку кожного свого члена. До цього закликав Господь Ісус: «Нехай підперезані будуть вам стегна, а світла ручні позасвічувані!»... Знайте ж це, що коли б знав господар, о котрій то години підкрадеться злодій, то він пильнував би і свого б дому не дав підкопати. Тому будьте готові і ви, – бо прийде Син Людський тієї години, коли ви не думаєте!» (Лк. 12:35-40).

Бути вартовими – дуже висока місія. Бог потурбувався про Єрусалим, який завжди для євреїв був духовним осередком: «На мурах твоїх, Єрусалиме, Я

поставив сторожу, – ніколи не буде мовчати вона цілий день та всю ніч. Ви, хто пригадує Господа, не замовкніть, – і перед Ним не вмовкайте, аж поки не зміцніть, і аж поки не вчинить Він Єрусалима за славу Свою на землі!» (Іс. 62:6).

А якщо сторожа мовчить? У Слові Божому описується картина, яка була перед тим, як Господь підняв Своїх сторожів: «Його вартівники всі сліпі, не знають нічого, всі вони пси німі, які гавкати не можуть, мрійники, лежні, що люблять дрімати! І це пси ненажери, що не знають насичення, і це пастирі ті, що не вміють уважати: усі вони ходять своєю дорогою, кожен з свого кінця до своєї здобичі...» (Іс. 56:10-11). Корисливі, егоїстичні пастирі, що керуються своїми забаганками, йдуть власними дорогами, а не Божими, уподібнюються до сторожових псів, яких можна приспати, наситивши їх. Такі служителі не подають свого голосу, коли наближається ворог, вони не здатні берегти народ Божий від небезпек, їх не чути, коли в середовищі християн прогресує гріх.

Бог звертався колись до пророка Єзекіїля: «Сину людський, Я настановив тебе вартовим для Ізраїлевого дому, – і як почуєш ти слово з уст Моїх, то остережи їх від Мене» (Єзек. 3:17). Він повинен був стати сторожем Ізраїлевого дому, Господньою трубою, рупором, через який Бог міг би застерігати, зупиняти, докоряти Свій народ.

Нині ж Господь закликає нас стати вартовими Божого дому, своєї родини, сім'ї, власної душі, аби ворог не закрався та не завдав нам поразки.

Ігор КРОЩУК.

Росія відповідальна за релігійні злочини на Донбасі та в Криму

Комісія США з міжнародної релігійної свободи (USCIRF) знову віднесла Росію до категорії «країн, що викликають особливе занепокоєння», у тому числі через переслідування віруючих на окупованих територіях Криму та сході України.

Звіт про релігійну ситуацію у світі за 2017 рік USCIRF оприлюднила 25 квітня в Вашингтоні, повідомляє Інститут релігійної свободи.

«На жаль, у багатьох країнах у 2017 році стан релігійної свободи погіршився – часто через зростання авторитаризму чи під виглядом боротьби з тероризмом», – заявив голова Комісії Даніель Марк.

Візит USCIRF до України у грудні 2017 року підтвердив, що в окупованому російською владою Криму продовжувалися випадки викрадень, катувань і свавільних ув'язнень кримськотатарських мусульман. Водночас російські сепаратисти на сході України, який часто називається Донбасом, продовжували утримувати експропрійовані церковні будівлі та

заклякувати релігійні громади.

У звіті наголошується, що окупаційна влада в окремих районах Донецької та Луганської областей залишається глибоко ворожою до релігійних груп, окрім Російської Православної Церкви. У лютому 2018 року ватажки самопроголошеної «ЛНР» оголосили про необхідність перереєстрації всіх релігійних організацій на підконтрольній їм території, що, на думку експертів, є початком до утисків релігійних меншин на взірць російської практики.

Офіційна ідеологія окупаційної влади на Донбасі – це суміш російського націоналізму, радянської ностальгії та російського православ'я, адже домінуючою визнається лише Російська Православна Церква, вважає Комісія США. Таким чином, для християнських меншин, які живуть на цих окупованих територіях, включаючи євангеліків, п'ятидесятників, греко-католиків та Свідків Єгови, початковий етап окупації був пов'язаний із цілеспрямованим терором: викрадення, катування та пограбування стали нормою для сепаратистів, які відкрито висловлювали свою неповагу до релігійних переконань потерпілих.

Унаслідок релігійних переслідувань на сході України підтримувані Росією сепаратисти конфіскували понад 50 церковних будівель. А громади зменшилися кількісно на 30-80%, оскільки віруючі втікали з підконтрольних бойовикам місцевостей.

Поряд із цим вичерпну інформацію про порушення релігійної свободи в цьому регіоні важко отримати, оскільки релігійні громади бояться репресій після скарг на порушення прав людини до іноземних інформаційних агенцій.

Виходячи з цих особливо суворих порушень, USCIRF вважає, що Росія заслуговує

на визнання як «країна, що викликає особливе занепокоєння», відповідно до Закону про міжнародну релігійну свободу (IRFA).

Комісія США нагадує, що російська анексія Криму та вторгнення в регіон Донбасу на сході України у 2014 році призвели до швидкого погіршення міжнародних відносин Росії, у тому числі зі Сполученими Штатами. США зупинили свою участь у двосторонніх комісіях з Росією та запровадили численні санкції проти російських підприємств, державних установ та окремих осіб.

Минулого року USCIRF заявила, що Росія – унікальний випадок у списку країн, що системно порушують релігійну свободу: «Це єдина держава, яка не тільки постійно посилює придушення свободи релігії, але й поширила свою репресивну політику на території сусідньої держави шляхом військового вторгнення та окупації».

Раніше коаліція правозахисників збирала факти релігійних переслідувань на Донбасі, окупованому Росією. Доповідь «Коли Бог стає зброєю» містить у собі факти, свідчення жертв і очевидців релігійно-вмотивованих переслідувань, які здійснюють підтримувані Росією бойовики на окремих територіях Донецької та Луганської областей на сході України.

В'ячеслав НЕСТЕРУК
Єпископ ВСЄХБ

ТЕСТ НА ВІРУ

Ми навіть не підозрюємо які ми щасливі, що можемо слухати Слово Боже. Лев Толстой сказав: «Біблія потрібна людині, як сліпому – поводити». Заплющимо очі і спробуємо походити – скільки незручностей ми відчуємо; десь можна вдаритись, не туди піти. Потрібно зрозуміти, що люди, які не читають Біблію, теж мають купу незручностей у світі. То їх туди ведуть, то деінде. Їм пропонують безліч речей, то комунізм, то атеїзм, і вони блукають і блукають.

Ми знаємо Слово Боже. Біблійне товариство забезпечило можливість мати друковане Слово Боже всім охочим по всьому світу. Тепер наше завдання в Україні – навчити людей читати Біблію. Бо багато тримають Євангеліє в шафі, щоб хата не згоріла.

Блаженства Божі приходять в наше життя від читання і слухання Божого Слова – слухання для себе і застосування у своєму житті, бо іноді читають і слухають для сусіда... У Святому Письмі стільки благословень, стільки всього чудового для нашого життя.

Нагадаю один із псалмів Давида: «Хорони мене, Боже, я бо до Тебе вдаюся! Я сказав Господеві: Ти Бог мій, добро моє тільки в Тобі! До святих, які на землі, що шляхетні вони, до них все жадання моє! Нехай множаться смутки для тих, хто набув собі інших богів, я не буду приносити їм ливної жертви із крові, і їхніх імен не носитиму в устах своїх! Господь – то частина спадку мого та чаші моєї, Ти долю мою підпираєш! Частки припали для мене в хороших місцях, і гарна для мене спадщина моя! Благословляю я Господа, що радить мені, навіть ночами навчають мене мої нирки. Уявляю я Господа перед собою постійно, бо Він по правиці моїй, й я не буду захитаний! Через те моє серце радіє та дух веселиться, і тіло моє спочиває безпечно! Бо Ти не опустиш моєї душі до шеолу, не попустиш Своєму святому побачити тління! Дорогу життя Ти покажеш мені: радість велика з Тобою, завжди блаженство

в правиці Твоїй!» (Пс. 15:1-11).

Написано, що це золота пісня Давида. Кульмінація цих слів: «Частки припали для мене в хороших місцях, і гарна для мене спадщина моя!». В іншому перекладі – «межі мої пройшли по чудових місцях». Ось як охарактеризував своє життя Давид.

Якби нас попросили одним реченням описати своє життя, що б ми написали?

Підлітком Давид пас овець. Пасту візці дуже непросто. Вночі і вдень, без вихідних, ти постійно пильнуєш. Коли він підріс і змужнів, ізраїльтяни почали воювати з филистимлянами. Згадаймо, що Давид вийшов проти триметрового, закутого в залізо Голіата, воїна-професіонала. Давид пройшов і цей етап. Він переміг. Здавалося, після перемоги в нього розпочнеться благословенне життя: він народний герой, визволив усю країну. Але не так сталося.

У житті кожного з нас трапляються люди, нас хвалять, а є й такі, які, що б ви не робили, як би не старалися, завжди щось знайдуть не те. Та не варто хвилюватися. Якщо ти хочеш змінити загальну думку про себе – змни своє життя.

І ось коли ізраїльтяни поверталися з війни, жінки заспівали: «Саул переміг тисячі, а Давид – десятки тисяч». Заздрість – це така хитра річ, яка закрадається непомітно і кості сушить. І в серці Саула, щось сталося. Усе ізраїльське військо тепер ганяється за народним героєм. І це межі по чудових місцях?

Ще один приклад. Син Давида Авессалом мав право їсти з царського столу, ходити в царській одежі, проживати в царському палаці, але трон був лише для царя. Удвох на царському троні не сісти, а як іноді хочеться...

Якби він лише сказав Давиду, що хоче царювати... Та зло закралося в серце Авессалома, і коли він побачив, що за ним пішло багато людей, піднімає бунт. Батько переховується від рідного сина, бо син хоче його вбити. І це межі по чудових місцях?!

Якби ці слова написав Соломон, за якого війни не було, золото не рахувалося... Але це написав Давид. «Межі мої пройшли по чудових місцях». Знаєте, чому? Три речі дозволили йому так написати.

«Хорони мене, Боже, я бо до Тебе вдаюся!
Я сказав Господеві: Ти – Бог мій»

Він міг славити Бога, тому що сказав: «Бог – моя охорона». Іноді навіть віруюча людина без кінця чогось боїться – боїться кінця світу, боїться, що газ подорожчає, боїться ще чогось. Але коли ти довіряєш Богові, ти не можеш боятися.

«Дана Мені всяка влада на небі й на землі». Ти віриш в це? Бог контролює все. Ніщо не станеться поза Його контролем, тому я встаю і славлю Бога. Якщо буде війна і мене застрелять, то куди я піду? Я піду в Царство Боже! Усе зовсім по-іншому, коли ми довіряємо Богові. Давид каже: «Бог – моя охорона». Ми теж можемо просити: «Боже, охороняй нас». Бог може охороняти наші думки. Слово Боже каже так: «Наостанку, браття, що тільки правдиве, що тільки чесне, що тільки праведне, що тільки чисте, що тільки любе, що тільки гідне хвали, коли яка чеснота, коли яка похвала, думайте про це!» (Филип'ян 4:8). Треба молитися, щоб Бог охороняв навіть наші емоції. Не знаю, чи доводилося вам зустрічатися з людьми, в котрих, на перший погляд, все так добре, мило, а потім хтось щось сказав – і людина почервоніла, надулася, виник бунт. Чому? У нас діють емоції – щось не так сказали, не так зробили і гнів прийшов в серце. Боже, охороняй наші емоції.

Ми маємо молитися, щоб Бог охороняв наш язик. У середньому людина говорить три години на добу, хтось більше, хтось – менше. Це сто слів за хвилину, за рік це складе 69 книжок по три тисячі сторінок, а за життя – чотири тисячі книжок по 300 сторінок. Це чимало. Що написано в цих книжках? У Бога ведуться всі записи, тому треба молитися, щоб Він охороняв наші уста.

«До святих, які на землі, що шляхетні вони, до них все жадання моє!»

Шляхетна людина володіє високими моральними рисами, вона вихована, благородна. Давид каже, що саме до таких людей спрямовані його бажання. Сьогодні люди не дуже прагнуть піти на зібрання, мовляв, є Інтернет, я можу зайти і послухати, навіщо ще йти до тих святих.

Це добре, коли ми шукаємо в Інтернеті щось хороше, духовне. Але перебувати серед шляхетних, у церкві, сервет віруючих – це зовсім інші речі. Це не просто слухати проповідь, слухати чудесний спів. Ти в церкві, щоб побачити брата очі в очі, щоб потиснути йому руку, щоб спитати, як його справи... Це живий організм, де ти насолоджуєшся спілкуванням. Давид каже, що для нього це велика розкіш, це благословення.

Давид довіряв Богові все, Бог був його охороною, і тому Давид прагнув бути серед святих людей. Це давало йому сили написати: «Межі мої пройшли по чудових місцях».

«Нехай множаться смутки для тих, хто набув собі інших богів, я не буду приносити їм ливної жертви із крові, і їхніх імен не носитиму в устах своїх!»

Є справжні гроші, а є підроблені. Сьогодні купюри підробляють так, що дуже легко потрапитися на цей обман. Так само і у світі релігій. Багато разів Бог різними методами нагадував євреям, що Він – єдиний Бог. Але вони все далі і далі відходили від Нього.

І Бог сказав: «Не вічно Духу моєму бути в занедбанні» – і вигнав їх в Ассирійське царство. Переселенці оселилися на місці євреїв. І їм було нелегко – поклонятися Богові не вміють, навколо дикі звірі, страшно. Не знають як вклонятися Богові, леви заходять в їхні домівки. Вони звернулися до царя. Цар був розумний і послав по священників.

«І прибув один із священників, яких вигнали з Самарії, й осівся в Бет-Елі, і він навчав їх, як мають боятися Господа. Та, крім того, кожен народ робив свого бога, і ставили їх у пагірковому місці, що робили попередні самаряни, кожен народ по своїх містах, де вони сиділи» (2 Цар. 17:28-29).

Така склалася ситуація. Як тривога – то до Бога. Помолитися, як навчали ізраїльтяни, і розійшлися кожен вклонятися своєму богові. А Давид каже: у мене такого не буде, не буде чужих богів, я не буду приносити їм ливної жертви.

Диявол настільки тонко й хитро може підходити, що ми, відбувши зібрання, поки дійдемо додому, можемо знову вклонятися своїм богам.

Таким божком може бути наше «я». Інколи воно так заважає нам жити. Я так думаю, як так хоч, земля обертається навколо мене.

Диявол має гачки для всіх поколінь – для молоді, для середнього покоління, для старших людей, він використовує все можливе, аби лиш нас вліпнати і втримати. А Давид каже: «Не буде у мене інших богів».

«Благословляю я Господа, що радить мені, навіть ночами навчають мене мої нирки. Уявляю я Господа перед собою постійно»

Такі цікаві слова Давида читаємо в Псалмі 15:7-8. Що ми уявляємо перед собою постійно? Одного разу їду в метро і чую, молодь між собою розмовляє і вживає слово «гаджети». Думаю, треба це слово вивчити. Перед моїми очима реклама, я читаю по складах це слово: «гад – же – ти». І подумав, що в усіх цих електронних носіях є цей підтекст.

Це дуже серйозно. Якщо ви користуєтесь електронними носіями інформації, що ви бачите в них? Давид каже: «Господь завжди перед очима моїми». А що перед вашими очима? Це неможливо контролювати, це особиста відповідальність кожного. Але якщо ви дивитесь на нехороші речі, то ваша молитва слабшає, а про наповнення Духом Святим годі й говорити. Тому Господь має завжди бути перед нашими очима.

Далі Давид каже: «Через те моє серце радіє та дух веселиться, і тіло моє спочиває безпечно!» (Пс. 15:9). Для мене християнин – це свого роду лакмусовий папірець. Радісний він чи сумний? Це не означає, що він розповідає різні кумедні історії, щоб сміятися. Зовні ми можемо вдягати різні маски.

Чому ми так любимо читати псалми Давида? Усе просто – він повністю відкритий перед Богом і нічого не приховує. Він пише про все, що відбувається в житті.

У нас буває не так – серце розривається від болю, а на людях ми посміхаємося. Або ми з чимось не згодні, але змовчимо і не скажемо правди.

Займаємо питанням: якщо я – християнин, народжений згорі, сповнений Духом Святим, маю дари від Духа, то я радісний чи не радісний? Чи є причина, з якої віруючі люди можуть сумувати? Причина одна – коли ти згрішив.

Одного разу Давид зайшов не на той сайт і згрішив. І що він сказав? «Верни мені радість спасіння Твого» (Пс. 50:14).

Єдина причина для смутку – коли ти слухаєш Слово, сам читаєш, але грішиш. Більше причин немає.

Наше життя може обертатися сумнієм. Мене дуже надихають слова із Біблії: «А вулиці міста – шире золото, прозорі, як скло. А храму не бачив я в ньому, бо Господь, Бог Вседержитель то йому храм і Агнец». І місто не має потреби ні в сонці, ні в місяці, щоб у ньому світили, слава бо Божа його освітила, а світильник для нього Агнец» (Об. 21:21-23). Ви вірите в це?

Якщо так то чого сумувати? Це людям цього світу потрібно сумувати. Мені найбільше шкода старших невірних людей. Тому коли ми сумуємо, задаймо собі питання: а чому я сумую?

Давид ні на мить не мав сумніву в Бозі: «Ти не опустиш моєї душі до шеолу, не попустиш Своєму святому побачити тління!» (Пс. 15:10). Це при тому, що він ще не знав Ісуса Христа, благодаті не знав, але Дух Святий йому відкрив, що віруючі люди після смерті переходять в Царство Боже, у славу Господа Ісуса Христа.

Тому читаймо Слово Боже і живімо так, як в ньому написано. І тоді зможемо сказати, що й наші межі пройшли по чудових місцях.

У Києві відбулася звітно-виборна конференція Української Церкви Християн Віри Євангельської

16-18 травня 2018 року в м. Києві (церква «Благодать») проходила звітно-виборна конференція Української Церкви Християн Віри Євангельської. Гаслом конференції стали слова Ісуса Христа, записані в Євангелії від Матвія: «Ідіть за Мною» (Мт. 4:19).

Зпривітаннями до делегатів звернулися представники депутатського корпусу Іван Крулько та Олег Березюк, Міністр культури Юрій Марченко та глави п'ятидесятницьких об'єднань з різних країн світу.

Другого дня, після теплих вітань та слова настанови від єпископа з Румунії Арделіана Мойсе, розпочалася звітна частина. Про роботу за рік та

за звітний термін (чотири роки) розповідали старший єпископ УЦХВЕ Михайло Паночко, заступник старшого єпископа Микола Синюк та регіональні заступники: єпископи Олександр Бабійчук, Юрій Веремій, Михайло Мокієнко, Анатолій Козачок та Михайло Близнюк. Після перерви звітували керівники відділів братства.

Опісля розпочалася виборна частина. За результатами таємного голосування за кандидатуру Михайла Паночки віддали голоси 72% делегатів. Він очолюватиме братство вже вшосте.

Першим заступником старшого єпископа терміном на рік обрано пастора церкви «Філадельфія» з м. Києва Анатолія Козачка. Переобрано керівника молодіжного відділу – ним став Іван Білик зі Львова.

Найщасливіша людина на світі

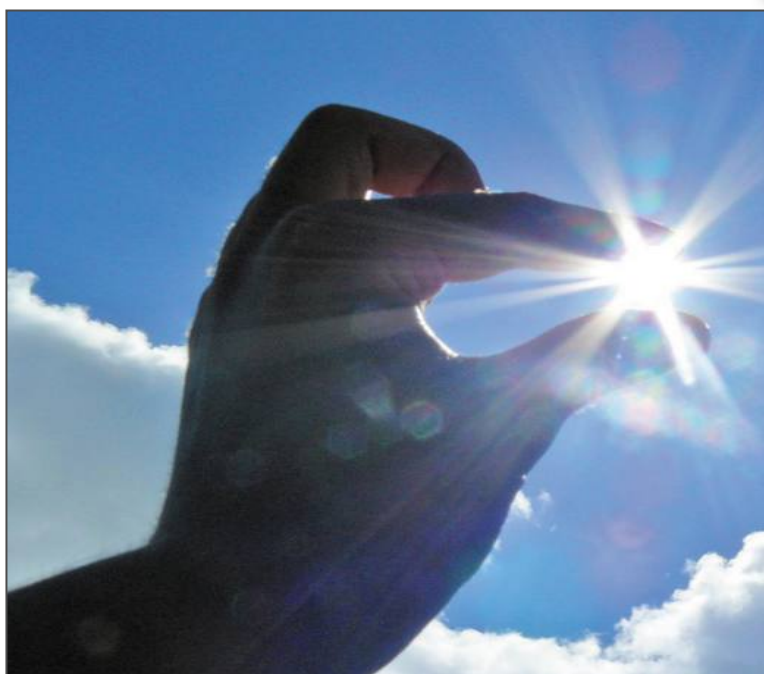
Скільки себе знав, він мріяв бути щасливим. Через все життя ніс ту примарну мрію, немов у пригорщі маленьке пташеня: зігрівав теплом своїх долонь, притулявся до м'якої грудочки шокою, плекав та ростив. Ця мрія змінювалася з роками, втілюючись у різні образи, залежно від віку та ситуації. Вона була з ним завжди – і це давало наснагу жити.

У трирічному віці його найзаповітнішою мрією була мама. Він був щасливий в її присутності, хоча тоді ще не знав, що таке щастя, і сприймав неначе любов як щось природне, як звичайний елемент свого буття. І коли вона померла, маленький розум чіпко вихопив з-посеред хаосу дитячих думок одне: коли в нього буде мама, він стане найщасливішою людиною на світі.

Минуло зовсім небагато часу. Батько привів у біденьку хатину нову маму. Вона не зробила щасливим маленьке серце. Вона не мала того тепла, якого він так чекав. Найперша і найсвятіша мрія швидко зблідла на фоні щоденних турбот. Нова мати бачила свій обов'язок в тому, щоб діти були нагодовані, і що їй до великих мрій маленької душі.

Він підріс. Життя не давало права байдикувати. Вже у шість років зі старшим братом пас в околицях Вифлеєма отару. Правда, не свою, чужу. У тій величезній – на чотири сотні голів – їхніми були лише дві овечки. Праця була нелегка, але випадали хвилини, коли він належав самому собі. Овечки, мов білі кульбабки, паслися по схилах, і можна було годинами просто лежати, розкинувши руки, дивитися на отари хмар в голубому небі – і мріяти. Тоді вже його великою мрією стала своя, хай і невеличка, але своя отара. Він міг би тоді досхочу наїстися м'яса, справив би собі гарний одяг, як у його багатого сусіда-ровесника... Він летів на вітрові мрії разом з отими веселими хмаринками, і веселіло серце, і вірило, що колись так і буде.

Якось – тоді він був уже парубком – повз їхнє містечко проходив купецький караван: усі пастухи побігли подивитися. Такого пишного, великого та багатого каравану давно вже не бачили. Сотні верблюдів везли найрізноманітніший крам. Але найбільше вражали власники товару

– у пишному, яскравому одязі їхали на багато прикрашених верблюдах – сідла в гаптованих важких тканинах, зброя – у золоті та коштовних каменях, які виблискували проти сонця. Він зацікавлено дивився на цей караван, а в душі, ще трохи несміливо, проростала нова мрія – бути отаким багатим та поважним, везти за далекі моря крам, вигідно продавати і повертатися ще багатшим... І хоча він розумів, що ніколи не зможе стати таким, як оті перські купці, мрія не давала йому спокою. Вона зробила його нещасним.

Однієї темної ночі, коли біля багаття зібралися всі пастухи, хтось згадав про розбійників, які недалеко в пустелі нападають на каравани. Кажуть, кілька тижнів тому вони знову напали на купців, забрали весь крам, людей повбивали, не погребували навіть одягом мертвих. Ця розповідь зруйнувала його мрію. Виявляється, не такі вже й щасливі купці, і на них чигає небезпека. От розбійники – інша річ: вільні, нікому не підвладні, швидкі, як вітер, і – багаті. Правда, вони викликають зневагу за свій грабунок та вбивства... Він на їхньому місці не вбивав би, він навіть не все відбирав би...

Чи то від нічного холоду, чи від такої ганебної думки по спині побігли мурашки. Що це за погань лізе в голову, що то за романтика розбою? Він гнав від себе ці думки, але попередньої мрії про щастя вже не було. А щасливим хотілося бути. І як не стримував, в уяві все частіше і частіше малювалися картини розбійницьких нападів і щасливого – так принаймні йому думалося – життя. Він ходив похмурий та задумливий,

почав уникати товаришів і міг годинами лежати горілиць, дивитися в небо і бачити себе щасливим.

Усе закінчилося несподівано як для його товаришів, так і для нього самого. Темної ночі він подався на схід – в пустелю. Шлях був довгий, небезпечний, але нарешті він знайшов тих, кого шукав. Довелося довго переконувати нових товаришів у серйозності намірів, терпіти підозри та підступи...

І ось через пір року він взяв участь у першому нападі. Того вечора, сидючи у кутку печери в багатому трофейному одязі, перераховуючи свою частку награбованого, він вперше почувався майже щасливим.

Потім були нові грабунки, нові багатства, золото, коштовності. Він вже став одним із ватажків розбійницької зграї. І мав право називати себе щасливим. Але серце чомусь не раділо щастю. З роками, вжившись у роль розбійника, він став думати, що є ще щось, що може зробити людину щасливою, – влада. Усе частіше із заздрістю він дивився на ватажка, який був володарем не лише награбованого, але і душ усіх підлеглих. Найменшого поруху голови було достатньо, щоб той, хто не вгодив, не дожив до ранку. От якби стати ватажком розбійників – це було б найбільшим щастям.

Доля дала шанс лише через вісім років. Під час нападу на ще один караван ватажок та охоронець вступили в поєдинок. У запалі боротьби вони відступили в густий чагарник. Він помітив їх і миттєво зрозумів, що це, можливо, саме той шанс – і кинувся в зарослі... Коли бій закінчився і розбійники готувалися у

зворотну дорогу, почали шукати ватажка – і знайшли його мертвим у чагарнику. А ввечері в печері відбувся гучний бенкет на честь нового ватажка.

Нарешті він відчув себе щасливим. Багатство, влада, авторитет – чого ще треба? Якби... Якби незрозумілий, болючий щем в душі і далекий, розмитий сумнів, що щастя мусить бути якимсь іншим...

Щастя закінчилося швидко та несподівано. Знову караван. Знову напад. Заволодіти караваном було легко – охорони майже ніякої. Але несподівано з-за пагорбів виросли озброєні римські солдати... Втекти вдалося лише кільком розбійникам. Решта лежали мертвими на піску. Декого, і його також, взяли живими. Грубо зірвавши дорогий одяг, напівголого, прив'язавши до коня, повели в Єрусалим.

... Він сидів у брудній холодній в'язниці вдень і вночі майже в одній позі. Обхопивши голову руками, у відчаї думав про втрачене, а може, і ніколи не здобуте щастя. Згадував дитинство, молодість, мрії стати найщасливішим на світі. Йшов до щастя, боровся за нього, здавався, вже здобув його і ось тепер – кінець. Завтра їх розп'януть. Страшна, жорстока, ганебна смерть. І хоча сам був жорстоким та немилосердним, тепер передсмертний жах здавався йому груди. Тепер він найнещасніша людина на світі...

Ну, ось і все. З висоти свого хреста з потьмянілим розумом він дивився вниз, на натовп цікавих. Співчутливих не знаходив. Якщо вони і були, то їхні погляди звернені на постать, що на середньому хресті. Єврейський Вчитель. Кажуть, Він був Месією.

Серце ще більш стиснулося, коли згадав дитинство і розповіді про щасливе життя в царстві Месії. Він дитячим серцем полюбив Його, далекого і незнамого. Вже в пустелі чув про дивного Вчителя, який називає Себе Месією. І ось – іронія долі – Вчитель висить поруч з ним, розбійником, на такому ж хресті.

Тамуючи біль, повернув голову ліворуч. Їхні погляди зустрілися. Він вперше бачив такі очі – теплі, лагідні, співчутливі. Так ніхто ніколи на нього не дивився. Навіть мати.

Щось тепле і щире було в тому погляді. Здавалося, той Вчитель читав його думки, його найзаповітнішу і разом з тим просту для будь-якої людини мрію – бути щасливим. Він, свята і чиста Людина (і за що ж то Його на хрест?), дивився на нього зовсім не осудливо, швидше, навпаки... Голос товариша, що корчився на третьому хресті, обірвав

несподівані думки. Скрегочучи зубами, з притиском злости та безвиході на кожному слові, той простогнав: «Якщо Ти Месія, спаси Самого Себе і нас...»

Щось незрозуміле ворухнулося в його душі. Не гнів, не роздратування, не ненависть, навіть не співчуття, а якась кровна близькість з розп'ятим Учителем. Він справедливо висить на тому хресті, а Вчитель невинний! Він не повинен тут бути! Якби не оті пекучі цвяхи, обняв би Його ноги, вилив би всю свою душу, весь біль та розпач, розказав би про свою дитячу мрію, якою ні з ким ніколи не ділився. Але ж він – розбійник, до того ж розп'ятий. Нікому не потрібний. Воїни роздратовано дивляться вгору – чого так довго конає.

Безсило глянув на сусідній хрест. Їхні погляди знову зустрілися. Лише на маленьку, ледь вловиму мить. Але цього було досить, щоб він наважився сказати те, чого ніколи раніше не сказав би. Пересохлими, потрісканими вустами ледь чути прошепотів: «Господи...» (Коли сказав це слово, відчув тверду впевненість в тому, що це справді Господь. І тепер його слова були більш впевненими). «Господи... Згадай мене... коли прийдеш... у Царство Твоє...» – і замовк. Раптом зрозумів, що більше нічого не треба казати.

І тоді заговорив Вчитель. Голос слабкий, але твердий. Так говорять ті, хто має велику владу. «Сьогодні ж будеш зі Мною в раю».

Він до кінця не зрозумів тих слів. Не розумів, яким чином потрапить в рай і де той рай буде. Він несподівано відчув себе щасливим. У чому виражалось те щастя – також не знав. Але якийсь важкий тягар раптом спав з його душі – він відчув це майже фізично. Відчув, що чиїсь теплі обійми (так не обіймала навіть мама в дитинстві) огорнули його гріховну душу. Так, саме гріховну. Він багато років був убивцею та розбійником, але не вважав себе грішником. А зараз отой біль грішника був пекучіший від болю цвяхів хреста.

Вчителю, Ти мені прощаєш? Так, прощаєш, я це чую своїм серцем. Ти прости. Який я тепер щасливий! Мені не простили мої брати і сестри, не простили священники, не простили римляни. А Ти прости, бо Ти маєш право прощати...

Судоми струсонули все тіло, розриваючи його на тисячі кусочків. Свідомість затьмарилася... Ось вона, смерть... Але я не боюся її... Я прощений. Я – найщасливіша людина на світі...

Юрій ВАВРИНЮК.

Головний редактор журналу «Благовісник».

НЕСПОДІВАНІ ПАРАЛЕЛІ

Більшість людей знають про важливість грудного молока для новонародженої дитини. Але чи знаєте ви, що на прикладі грудного молока можна зрозуміти деякі істини Слова Божого?

Ось кілька фактів.

До складу грудного молока входить близько 87% води. І це не просто вода, а біологічно активна речовина, яку організм дитини чудово засвоює. Тому додатково давати дитині воду немає потреби, хоча деякі лікарі і радять це робити.

Грудне молоко має саме той склад, що потрібен для дитини в конкретний момент життя. Скажімо, на початках кількість білка сягає одного відсотка, але поступово його кількість зменшується.

Грудне молоко містить речовини, які

сприяють травленню. Якщо в організм мами потрапляє інфекція, то в грудному молоці виробляються антитіла, що захищають дитину від захворювання, тому навіть хвора мати може продовжувати годувати свого малюка.

Суміші замінюють грудне молоко, але лише частково. У них немає двох найважливіших складових: стимуляторів росту і гормонів. І те й інше дуже складно синтезувати і безпечно, якщо неправильно провести розрахунки з дозуванням.

А тепер звернімося до Святого Письма. У Першому соборному посланні святого апостола Петра написано: «Як новонароджені немовлята, жадайте щирого духовного молока, щоб ним вирости вам на спасіння, якщо ви спробували, що добрий Господь» (1Петр. 2:2-3). Петро проводить паралель між грудним молоком і Писанням.

Виходячи з обраного тексту та наведених вище фактів, робимо висновки:

• Святе Письмо досконале й повноцінне.

Воно не потребує жодного доповнення. Усе, що написано, дуже корисне для нас.

• Біблія трактує сама себе. Для того, щоб зрозуміти той чи інший уривок, достатньо прочитати вдумливо, уважно ще раз контекст, переглянути паралельні місця.

• При читанні Біблії нам відкривається рівно стільки, скільки потрібно в даний момент саме нам.

• Якщо до церкви потрапляє «інфекція» – ересь, Біблія – це саме ті «ліки», здатні зцілити і допомогти у «виробленні антитіл».

• Додаткова християнська література беззаперечно містить істину, однак лише в Біблії є ті «стимулятори росту» і «гормони», без яких не обійтися християнину.

Це тільки частина висновків, які ми можемо отримати, роздумуючи над цією темою.

Кожен християнин повинен мати природну потребу в духовній їжі. Для правильного росту і розвитку нам потрібне Святе Писання – Слово Боже.

НАЙБІЛЬШЕ ЗЛО АЛКОГОЛЮ

«Алкоголь і мозок»: культова доповідь академіка Федора Углова в 1983 році

Нема такого захворювання, перебіг якого не погіршився б від вживання алкоголю. Нема такого органу в людини, який би не страждав при вживанні спиртних напоїв. Однак найбільше і найтяжче страждає мозок. І це легко зрозуміти, якщо врахувати, що саме в мозку алкоголь накопичується найбільше. Якщо концентрацію алкоголю в крові взяти за одиницю, то в печінці вона буде 1,45, у спинномозковій рідині – 1,5, а в головному мозку – 1,75. При розтині найбільше уражень спостерігається в мозку. Відбувається омертвіння ділянок мозкової речовини.

Розтин показав, що в мозку навіть тих, хто випивав помірно, є цілі кладовища загиблих коркових клітин. У народі давно підмічено, що в багатьох п'яниць, навіть у тих, що вже кинули пити, рано проявляється так зване старече помутніння розуму. Вважається, що це стосується лише алкоголіків. Та це в самій суті не так. Адже самі терміни: алкоголік, п'яниця, поміркований і т. д. мають кількісну, а не принципову відмінність. Тай поняття «помірковане вживання алкоголю» дуже і дуже неправильно. Запої, біла гарячка, галюцинації, психоалкогольна епілепсія тощо – усе це наслідки алкоголізму. Сам же алкоголізм – це вживання спиртних напоїв, що шкідливо впливає на здоров'я, побут, працю,

добробут суспільства. Всесвітня Організація Охорони Здоров'я ще у 1975 р. визнала алкоголь наркотиком і визначила алкоголізм як залежність людини від алкоголю. Це означає, що людина, котра п'є, опиняється в полоні наркотика. Вона шукає будь-яку можливість, будь-який привід, щоб випити. А якщо приводу нема, то п'є без приводу. У невідповідних умовах, потайки від інших. Якщо запитати в будь-якого «безпробудного» пияка, чи вважає він себе алкоголіком, він заперечить. Його неможливо вмовити піти лікуватися, хоч всі рідні аж стогнуть. Він запевняє, що п'є помірковано. До речі, це найпідступніший термін, за яким ховаються алкоголіки, і найбезвідмовніша зброя всіх, хто намагається споїти наш народ. Достатньо закликати людей пити помірковано і сказати, що це нешкідливо, і вони охоче будуть дотримуватися такої поради. І більшість з них стане алкоголіками.

Треба визнати також неправомірним термін «зловживання». Адже якщо є зловживання, то, отже, є вживання не на зло, а на добро, тобто корисне. Але такого нема. Нема вживання нешкідливого. Будь-яка спожита доза шкідлива. Справа в мірі шкоди. Термін «зловживання» неправильний по суті. І дуже підступний, тому що дає можливість прикрити п'янство відмовкою, що я, мовляв, не зловживаю. Але межі між вживанням і зловживанням нема. Будь-яке вживання спиртних напоїв – це зловживання. Навіть якщо пити сухе вино невеликими дозами, але частіше, ніж раз на тиждень, мозок не буде приходити в норму від наркотичного отруєння зовсім. Тому ті, хто рекомендує подавати до кожного обіднього столу пляшку сухого вина, явно розраховують на спивання народу. Чи не пора припинити навіть розмови на цю тему? Адже нас не закликають раз на місяць зробити собі укол морфію, понюхати кокаїн, прийняти порцію героїну. То навіщо робити виняток для такого ж, але ще підступнішого наркотика, як алкоголь? Чому ж під впливом алкоголю так різко змінюються особистість, характер і поведінка людини? Встановлено, що алкоголь у всіх напоях, що містять його (горілка, лікер, пиво, спирт, вино і т. д.) діє на організм так само, як інші наркотичні речовини і типові отрути: хлороформ, ефір і опій у всіх його різновидах. Він вибірково діє на центральну нервову систему, переважно на її вищі центри. При повторному вживанні алкоголю враження вищих центрів мозкової діяльності продовжується від 8 до 20 днів. Якщо ж алкоголь вживати тривалий час, то робота цих центрів так і не відновлюється. У численних досліджах, які проводили спеціалісти в цій галузі (Бунге, Крикінський, Сікорський та ін.), доведено, що під впливом алкоголю мислення сповільнюється і слабне. Замість внутрішніх асоціацій, що базуються на сутності предмета, проявляються асоціації зовнішні, нерідко стереотипні,

основані на співзвучності, на випадковій зовнішній схожості предметів. Із зовнішніх асоціацій особливо часто виникають ті, які пов'язані з актами руху. Скажімо, майстри-п'яниці виконують роботу більш чи менш нормально – закладені в їх мозку асоціації реалізуються в актах руху. Поведінка людини в такому стані нагадує маніакальне збудження. Алкогольна ейфорія виникає внаслідок розторможування і ослаблення критики. Алкоголь, спожитий у великих дозах, викликає глибокі порушення сприйняття зовнішніх вражень, точність їх знижується, увага і пам'ять порушуються. Критика послаблюється, втрачається можливість уважно вислуховувати інших, слідкувати за правильністю мови, контролювати свою поведінку. Людина не соромиться поводитися непристойно, висловлюватися нецензурно. Коли її засоромлюють, вона поводить себе нахабніше. Будь-який творчий працівник, вживаючи алкоголь, завдає непоправної шкоди своїм здібностям і справі, якій присвятив життя. Сумно дивитися на талант, який на очах зникає і гине під ударами наркотичної отрути. В осіб, що часто вживають алкоголь, здатність асоціації різко порушується, і ці порушення виражаються в неможливості психологічної орієнтації. У звичайній розумовій, шаблонній діяльності такі люди продовжують працювати. Адже багато видів розумової праці є рядом тотожних, стереотипних дій за готовим взірцем. А там, де необхідна оригінальна розумова краса, свіжі концепції, де потрібно зробити негайно висновок і узагальнити всі дані, там люди, що часто вживають алкоголь, стають неспроможними. Таких треба просто відсторонити від роботи. Це цілком і повністю стосується творчих працівників і тих, хто має справу з людьми, – керівників. Але найголовніші зміни відбуваються в психічному житті і в характері людини, що п'є. Найперше це занепад моральності, байдужість

до своїх обов'язків, до інших людей і навіть до членів сім'ї. Занепад моральності різко впливає на ослаблення почуття сорому. У багатьох наукових документах доводиться, що втрата сорому в суспільстві йде паралельно з розвитком алкоголізму. В останні роки на перше місце у світі вийшов так званий менеджersький алкоголізм або алкоголізм ділових людей, відповідальних працівників, тому що люди при укладанні угод п'ють. Людина, заглушивши почуття сорому, легше погодиться взяти хабар за незаконну угоду, легше підпише не вигідний для своєї країни контракт, легше зробить те, що тверезою не зробила б. Людина, позбавлена шляхетності, легко образить жінку, буде абияк ставитися до своїх обов'язків. У п'яниць немає почуття патріотизму, серед них частіше виявляються зрадники. До речі, навіть собаки зауважують ці особливості і більше гавкають на п'яних. Якщо взяти до уваги кількість тих, хто п'є регулярно і тривало, хоча їх не вважають п'яницями, а також народжуваність дефективних і розумово відсталих дітей від таких батьків, то ми маємо право говорити про одурманення народу. А разом з одурманенням йде моральна деградація, зростає злочинність. Значна більшість людей вважають, що п'ють помірковано, а насправді, з точки зору медицини, вони – алкоголіки. Бо випивають з найменшого приводу і не уявляють собі відпочинку без алкоголю. І на свята, і на вихідні. Вони шукають в алкоголі забуття від неприємностей і життєвих негараздів. Людство байдуже спостерігає за тим, як наполегливо і невмолимо звершується неперевершене за жорстокістю знищення національного розуму. І ті, хто закликає до зменшення п'янства через культуру поміркованого вживання, перебувають в полоні ілюзій, думаючи, що людина може своєчасно зупинитися. Своєчасно – це значить ніколи.

СВЯТЕ ПИСЬМО І ПОГАНСЬКІ НАУКИ

Той, хто хоча би раз читав Слово Боже, зауважив, що Біблія неупереджено й чесно описує всі події: чи то гріхи людей, чи Божу оцінку земного життя, чи історичні події або ж теологічні концепції. Власне, ця неупередженість і чесність історій зі Святого Письма дають підґрунтя для роздумів над своїм життям.

Із плином часу й поширенням християнства до деяких деталей і оповідей з Біблії ми звикли. І не думаємо, що для того час описати в книзі гріх царя і реакцію Бога на нього було неприйнятним (Давид і Вірсавія). Як і нагадування, що великий очільник народу Мойсей не увійде в обіцяну землю, адже згрішив перед Богом. Деякі деталі просто проходять повз нашу увагу, якщо не зануритися в історичний контекст подій, описаних в Біблії. Сьогодні в постатеїстичному суспільстві усталена думка, що Біблія і християнство засуджують науку. Буцїмто, це може призвести до втрати віри. Наводять приклади з історії, коли в багатьох країнах світу боротьбу з наукою очолювали знані на той час християнські діячі. Або згадують великих учених, які були атеїстами й насміхалися із християнської віри, називаючи її атавізмом. У відповідь християни вказують, що чимало вчених були ширими християнами й хотіли своєю науковою діяльністю довести істинність Божих слів, записаних у Біблії.

Мойсей
Усі знають про походження Мойсея і про те, як він вивів Ізраїль з єгипетського рабства. Будучи вихованим у домі фараона, він опанував усі доступні на той час знання (Дії 7:22). Як? Навчанням у той час займалися жерці поширених у Єгипті культів. Тобто, окрім математики та геометрії, які були надзвичайно розвинуті в тогочасному Єгипті, це були різноманітні окультні практики, вивчення обрядів і поклоніння, язичницькі правила й передання. Мойсей усе це знав досконало, адже здав низку екзаменів, які були обов'язковими для претендентів на високі посади при дворі фараона. Мойсей володів усіма тонкощами тогочасного поклоніння поганським богам. Але як це можливо? Невже ці знання не відштовхнули його від Бога? Про те, як пізніше Бог використав його знання і розум, можна прочитати в перших п'яти книгах Біблії.

Даніїл
Цього 16-літнього юнака, як і інших синів вельможних людей, вавилонські завоювальники забрали в полон. Згодом Даніїла і ще трьох його друзів почали навчати різним наукам тогочасного Вавилонського царства, готуючи їх до посад чиновників. А тепер задумайтесь: усі сьогоденні окультні практики беруть свій початок саме з вавилонської культури: астрологія, карти Таро й інші ворожіння, алхімія тощо. Слово ж говорить, що «...ці четверо юнаків, дав їм Бог пізнання та розуміння в кожній книжці та мудрості, а Даніїл розумівся на всякому видінні та снах». Більше

того – «...а всяку справу мудрості та розуму, що шукав від них цар, то він знайшов їх удесятеро мудрішими від усіх чарівників та заклиначів, що були в усьому його царстві...» (Дан. 1:17, 20). Даніїл вивчив усе настільки досконало, що став першим серед мудреців і заклиначів! Тобто все, чого можна було навчитися в той час, четверо молодих людей увібрали в себе, пройшли всі тести й стали першими. Чому Бог допустив це? Ідемо далі.
Мудреці
У християнській традиції цих людей зображають такими собі мудрецами, християнами десь із-за обрїю, які прийшли зі святим пререканням впасти перед Христом на коліна. Проте в оригіналі апостол Матвій називає цих людей «магами» – тобто магами. Імовірно, це були перські маги, які, спостерігаючи за зоряним небом, помітили незвичне явище, яке ніяк не могли пояснити. Їхній прихід – то поклоніння Немовляті не як Богові, а як тій незвичній Дитині, народження котрої сповістив знак на небі. У біблійному тексті не сказано, що вони вірили в Бога ізраїльтян. Про них узагалі нічого не сказано! Чи Бог міг вжити магів для того, щоб засвідчити світові народження Спасителя? Невже Бог схвалює магичні практики? Бог жодним чином не схвалює окультні практики, ворожіння, магію і всякі такі речі. Тому робити висновок, що це не така страшна річ, лише тому, що про цих людей сказано в Слові Божому, у самій суті неправильно і недопустимо. Через ці історії Бог хоче донести до нас зовсім інше: Він може вживати відданих Йому людей із тим багажем знань, які вони в тих чи інших обставинах здобули.

Його плани настільки грандіозні, що в них знайдеться місце і Мойсею, котрий за допомогою своїх знань із розшарпаної юрби згуртував народ, що мав свої закони, філософію і бачення. Він може поставити Даніїла, щоб той, знаючи всі тонкощі огидних обрядів тогочасного Вавилону, був променем світла та істини у вищих коридорах влади, впливаючи щонайменше на п'ятьох правителів і виконуючи свої управлінські функції більше 70 років. Бог може спонукувати перських магів їхати понад 1500 кілометрів, щоб засвідчити унікальність Дитини, Котра прийшла у світ і в той час лежала в яслах для худоби. Подарувати дарунки й гроші, завдяки яким млода сім'я змогла прожити на чужині понад чотири роки і таким чином урятуватися від гоніння і врятувати життя Божого Сина. Бог вживає все Своє творіння для втілення Свого плану. І в Його задумі кожному знайдеться місце, кожен має свою роль. Потрібно лише їх шукати. Бо можна стати просто безмовним гвинтиком у Його задумах, а можна свідомо йти за Богом і усвідомлювати, що Він використовує особисто мене для втілення Свого грандіозного плану. Ці історії також указують на одну просту істину – потрібно вчитися. У тому місці, у тих обставинах, в яких я, з Божої волі, чомусь опинився, я маю вчитися якнайкраще. Адже я не знаю, які мої знання Бог використає потім і де мене поставити. З плином часу ми чомусь починаємо думати, що вчитися можна лише в молодості. Але Бог каже, що треба вчитися протягом усього життя. Бо настане час – і Він поставити нас в якесь місце і скаже: «Іди і втілюй Мою волю!».

Олег БЛОЩУК.

Дерек ПРИНС

ДВЕРІ, ЯКІ МОЖЕШ ВІДЧИНИТИ ТІЛЬКИ ТИ

«Ось Я стою під дверима та стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду і буду вечеряти з ним, а він зо Мною» (Об. 3:20). Цей вірш пропонує два протилежні ставлення до Ісуса: або ми впускаємо Його у своє життя, або тримаємо Його зовні, не дозволяючи ввійти. Для того, щоб Ісус увійшов у ваше життя, необхідно зробити певні речі.

По-перше, потрібно почути Його голос, дозволити Святому Духу донести до нас голос Ісуса. По-друге, необхідно відчинити свої двері. Це свідчить про наше рішення – дуже просте, але дуже важливе рішення. Слово «рішення» можна замінити такими словами, як: «покоритися» або «посвятити». Ми маємо дозволити Господу ввійти в наше життя і взяти контроль над нами у Свої руки. І тоді Ісус входить в наше життя. Тоді Він говорить: «Я буду вечеряти з тобою, а ти будеш вечеряти зі Мною».

Порядок цей не випадковий. Спочатку Ісус хоче розділити з нами нашу вечерю. Далі Він говорить: «Якщо ти розділиш зі Мною свою вечерю, тоді Я розділю з тобою Свою вечерю». Завжди все йде саме в такому порядку. Спочатку ми віддаємо Господу те, що є в нас, яким би малим або великим це в наших очах не виглядало. У будь-якому випадку це все одно буде дуже мало порівняно з тим, що Він хоче запропонувати нам. І після того, як Він розділить з нами нашу вечерю, Він запропонує нам Свою вечерю.

Яка ж остання стадія цього чудового духовного переживання, коли Ісус розділить з

нами Свою вечерю? Ісус говорить Отцеві: «Усе бо Моє – то Твоє, а Твоє – то Моє» (Ів. 17:10).

Як бачимо, Сам Ісус дотримувався того ж порядку у взаємовідносинах з Отцем. Спочатку Він говорить: «Усе Моє – Твоє». І потім на підставі цього каже: «... а Твоє – то Моє». Ісус хоче, щоб ми повторили це у своїх взаєминах із Ним. Щоб ми сказали: «Господи, все моє – Твоє». І лише потім почуємо у відповідь: «А все Моє – твоє».

У взаємовідносинах Ісуса з Отцем можна побачити дві сторони. Насамперед, це відносини Сина з Отцем. Як діти ставляться до батьків? З послухом і довірою. Дитина розуміє, що батько – сильніший, досвідченіший, знає більше за неї. Він задовольняє всі потреби дитини, піклується про неї. І якщо його про щось попросити, він не відмовить.

Батьки символізують собою безмежну любов і силу. Вони гарантують безпеку дітей, забезпечують їх усім необхідним. Батько володіє всім.

Бога-Отця – Всесильний, Всезнаючий. Нерозумно від Нього щось приховувати. Після того, як ми приймаємо Ісуса, ми народжуємося від Бога і одержуємо владу бути дітьми Божими. І між нами і Богом встановлюються стосунки дітей і Отця.

Це чудовим чином описує апостол Павло у Послання до римлян. Він говорить, що ми сини Божі, а якщо сини, то й спадкоємці, співспадкоємці з Ісусом Христом: «... бо не взяли ви духа неволі знов на страх, але взяли ви Духа синівства, що через Нього кличемо: «Авва, Отче!» (Рим. 8:15).

«Авва» – це арамейське слово. Той, хто був у Єрусалимі, ходив вулицями міста, особливо в суботу чи на якесь релігійне свято, міг чути, як діти кличуть своїх батьків «авва». Мені не раз доводилося це чути. І я завжди згадував про цей вірш. Ми – діти Божі, ми можемо

називати Його своїм Батьком. Це говорить про дуже особисті взаємини.

Далі, у наступному вірші Павло говорить: «Сам Цей Дух свідчить разом із духом нашим, що ми – діти Божі» (Рим. 8:16). Якщо ми будемо сумніватися в цьому, Дух Святий буде нагадувати, підтверджувати, свідчити нашому духові, що ми – діти Божі, що ми народжені від Бога і спадкоємці Божі: «А коли діти, то й спадкоємці, спадкоємці ж Божі, а співспадкоємці Христові, коли тільки разом із Ним ми терпимо, щоб разом із ним і прославитись» (Рим. 8:17).

Християнське життя не завжди встелено квітами. Ми будемо переживати страждання. Сам Ісус страждав. І ми покликані страждати разом з Ним. Але коли будемо проходити через страждання, ми також розділимо з Ним і славу: як спадкоємці й співспадкоємці з Христом.

За законами того часу, бути співспадкоємцем – означало бути рівноправним власником всього спадку. І все, що є в Ісуса, Він розділить з нами. Він не просто дає нам якийсь маленький відсоток того, що є в Нього. Його спадок єдиний і неподільний. Він належить Йому і нам. Іншими словами, Він розділить з нами Свою вечерю. Ось в якому становищі ми перебуваємо в Хресті.

Кілька місць з Нового Заповіту ще раз нагадують нам цю істину: «Тож нехай ніхто не хвалиться людьми, бо все ваше: чи Павло, чи Аполлос, чи Кифа, чи світ, чи життя, чи смерть, чи теперішнє, чи майбутнє – усе ваше» (1 Кор. 3:21-22). Іншими словами, Павло говорить: не дивіться на людей, пам'ятайте, хто ви такі. Ви – діти Божі, співспадкоємці з Христом. І питання не в тому, щоб ви стали послідовниками якогоось проповідника або членами якогось деномінації. Найголовніше – щоб ви знали, що ви – спадкоємці Божі, співспадкоємці з Ісусом Христом. І все належить вам.

І далі Павло пише: «Ви ж Христові, а Христос – Божий!». Усе, що є в Бога, належить Христу, а все, що є в Христа, належить нам, якщо ми належимо Йому. Ось це і є – розділити з Ісусом Його вечерю.

Тут мова не лише про це життя. Йдеться і про теперішнє, і про майбутнє. Те, чим ми володіємо, весь наш духовний спадок, має вічну природу.

І ще один чудовий текст з Писання: «Бо ніхто з нас не живе сам для себе, і не вмирає ніхто сам для себе. Бо коли живемо – для Господа живемо, і коли вмираємо – для Господа вмираємо. І чи живемо, чи вмираємо, ми – Господні!» (Рим. 14:7-8).

Самотність – дуже неприємне слово. У цьому світі стільки самотніх людей. Але коли в нашому житті є Ісус, ми вже не самотні. Ми вже навіть не живемо для себе. І навіть не вмираємо для себе.

Господь переміг смерть. Ісус сильніший за смерть. Усі ми рано чи пізно стикнемося зі смертю, якщо Господь не забере нас. Але не треба боятися смерті, якщо ми належимо Богові, тому що Ісус переміг смерть. Усе під Його ногами. Час належить нам. Вічність належить нам. Усі багатства Царства Божого належать нам, тому що ми присвятили себе Ісусу Христу. Ми відчинили двері для Нього, ми запросили Його ввійти. «А тепер ти повечеряй зі Мною. Усе, що є в тебе, – Моє, тому все, що є в Мене, – твоє».

Не бійтеся віддати своє життя Ісусові. Цим ви тільки поліпшите своє життя. Але пам'ятайте: спочатку треба віддати Йому те, що є у вас. А потім ви побачите, що все, що є в Нього, – ваше!

(Закінчення. Початок у №1-4 (228-230) за січень-квітень 2018 р.).

ЧОМУ КОСМОНАВТИ ВІРЯТЬ В БОГА

Майже 50 років тому – 20 липня 1969 року, за чотири хвилини до десятої вечора за часом східного узбережжя США командир космічного корабля «Аполлон-11» Ніл Армстронг першим з людей ступив на поверхню Місяця, вийшовши зі спускового модуля «Орел». Незабаром до Армстронга приєднався Едвін Олдрін. Третій член екіпажу, Майкл Коллінз, перебував у кораблі на орбіті. Двоє астронавтів провели на місячній поверхні 21 годину. Усі троє успішно повернулися на землю. Вони привезли з собою 19 кілограмів місячного каміння.

Удень, коли Ніл Армстронг з Едвіном Олдріном розгорнули на Місяці американський прапор і встановили табличку з повідомленням, що вони прийшли з миром від імені всього людства, на космодромі Байконур тільки-но почали розгрібати титанічні руїни, що утворилися 4 липня, коли «радянський «Сатурн» – ракета Н-1 – вибухнув, не встигнувши покинути стартове спорудження і остаточно поховавши надії обігнати американців.

Однак залишмо старі і нікому не потрібні суперечки і замислимося про суттєвіші і, якщо хочете, вічне питання – про космос і Бога.

Бога бачив?

Напередодні свята 12 квітня, наступного дня після старту чергової експедиції на Міжнародній космічній станції, до редакції «Нових вістей» прийшов один з відомих радянських

космонавтів – Георгій Гречко. Протягом двогодинної розмови стіни редакції часто здригалися від сміху, проте розмова вийшла серйозною, а іноді й сумною, – згадує кореспондент газети Михайло Поздняєв. Тоді ходив анекдот, що коли Гагарін побував у космосі, одна бабуся запитала його: «Ну що, синку, бачив Бога?». – «Ні, не бачив». На що вона відповіла: «Звичайно! Якщо ти Його на землі не зустрів, звідки Йому взяти-ся в космосі!».

Анекдот анекдотом, але були повідомлення, що кілька астронавтів США після польотів стали релігійними, пояснюючи це тим, що в космосі їм були дані якісь ознаки. Георгія Михайловича запитали, чи не навідували його на орбіті підозри, що земля має божественне походження. І ось що він відповів:

– Насправді Гагаріна запитала не бабуся, а Хрущов. Він відвів Юру на

прийомі в Кремлі набік і запитав: «Бога бачив?». – «Звичайно, бачив». Хрущов відповідає: «Я так і знав. Але ти про це нікому більше не говори». Потім Гагарін був на аудієнції в папі римського, і папа задав Юрі те саме запитання. Гагарін відповів: «Та який там Бог! Нікого я не бачив!». І папа сказав: «Я так і знав. Але ти про це нікому більше не говори».

Але я вірю в Бога. Чому? Тому що під час війни, навіть не на фронті, а в тилу або в окупації, іншої надії в людей, окрім як на Бога, не було. І я можу вам сказати, що тоді практично всі були віруючими. І я, хлопчик, теж вірив. Повстав перед Пасхою, на Різдво ходив по дворах славити Христа. Хліба не було, але коржик чи кукурудзу варену нам давали за наші пісні.

Коли німців прогнали, я повернувся в Ленінград. Мама жива, тато повернувся з війни, і це запитання якось само собою перестало цікавити. Потім я ще прочитав книжку «Біблія для віруючих і невіруючих» Омеляна Ярославцева, головного радянського атеїста. Оскільки в мене аналітичний задум, тоді мені, хлопчиську, здалося, що там логічно доказано, що Бога нема. Аж на сьомому десятку я почав аналізувати своє життя.

І раптом побачив ось що. При своїй любові до швидкості я на мотоциклі тричі падав, при своїй любові до плавання п'ять разів тонув. Під час війни одного мого приятеля на куки розірвало снарядом. Усі хлопчики були поранені, а я, хоча стояв зовсім близько, залишився неушкодженим. Я був під обстрілом на відкритому просторі. Потрапляв у ще тяжчі ситуації. І ось, будучи фахівцем у галузі теорії ймовірності, я раптом зрозумів: у мене було стільки можливостей втратити життя або його сенс, але щоразу щось допомагало мені залишатися на «лінії життя».

Чому я залишився живим? Чому

ні разу не спрацювала теорія ймовірності, за якою в половині випадків я повинен був скалічитися або зникнути? Лише Бог міг це зробити, а значить, я був народжений для того, щоб стати космонавтом.

І в небесах я бачу Бога

Космонавт Юджин Сернан, остання людина, що стояла на поверхні Місяця, сказав: «У грудні 1972 року, коли я був останньою людиною, що ходила по Місяцю, я стояв в синюватій темряві і дивився на Землю з поверхні Місяця. Те, що я побачив, було надто прекрасним, щоб описати словами. Усе виглядало надто логічним і неймовірно чудовим, щоб бути випадковим... Бог мусить існувати».

Ніл Армстронг згадував: «Ми відчували Бога поруч. Ми думали про благо всього людства. Він відповідав на молитви».

Ланберт Дольфін з Американського інституту аеронавтики знайшов би що відповісти російському вченому-атеїсту: «Як фізик, що має справу з атомом і простором, я дивуюся суворій закономірності, на якій тримається всесвіт. Від атома до галактик... він кориться якомусь надзвичайно складному механізмові, який діє з вражаючою точністю відповідно до численних законів і правил».

Доктор Вернер фон Браун, відповідальний за відправку людей на Місяць, запропонував би атеїсту: «Подивіться на влаштування свого тіла. Невже воно виникло випадково?.. Мільйони мавп можуть вдаряти без кінця по клавішах друкарських машинок, але не створять жодної сторінки художнього тексту».

Льотчик-космонавт Олексій Леонов зізнався: «Без віри в нашому ділі важко, майже неможливо. Космонавт, що вирушає на орбіту, повинен знати, що все буде добре... Коли ми, космонавти, астронавти, збираємося разом, ми не ділимо один одного

на «білих» і «кольорових», росіян, американців, європейців. Ми всі – діти Землі, діти Божі. Без польоту нам було би складно зрозуміти цю просту істину».

Джефф Вільямс, астронавт NASA, переконує: «Я не знайшов протиріч між наукою і Святим Писанням. У всіх випадках, де був конфлікт, то був не конфлікт з наукою, а конфлікт з упередженням... Якщо хтось вважає, що наука перебуває в конфлікті зі, скажімо, першими розділами Книги Буття, то знайте: це не наука, це упередження».

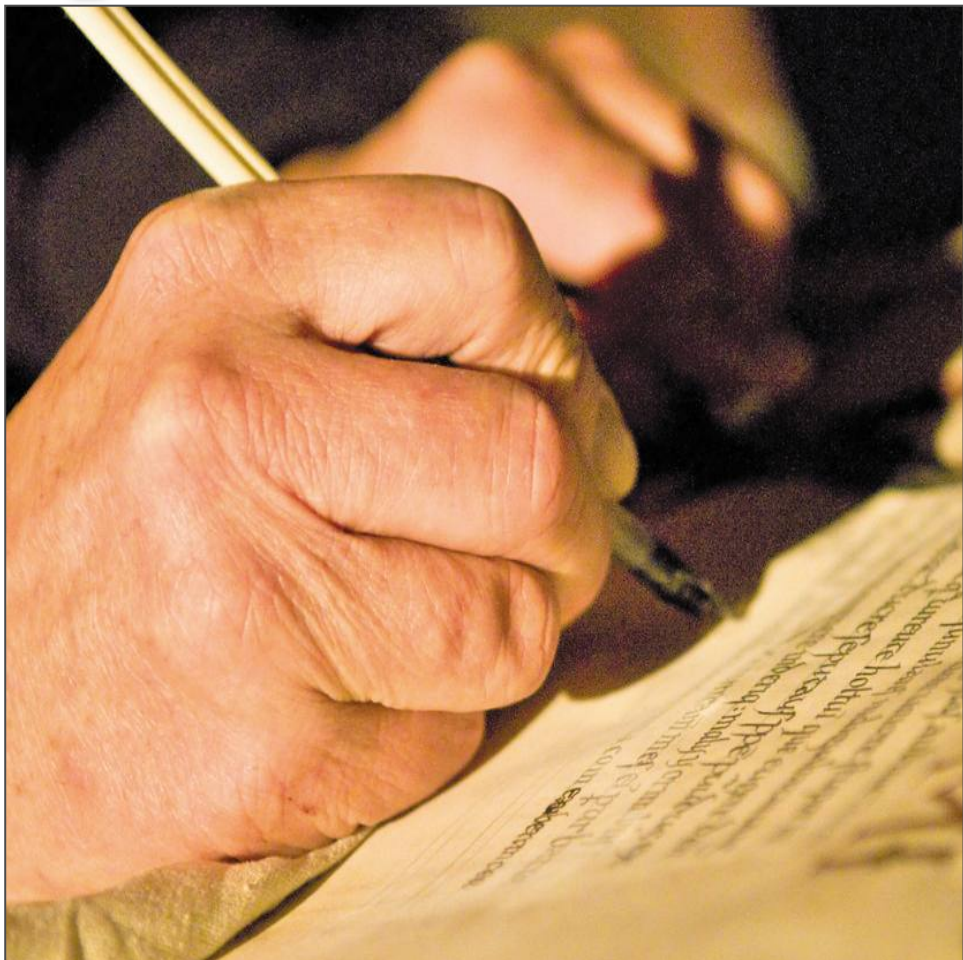
Джеймс Ірвін, американський астронавт і вчений, що пілотовував місячний модуль корабля «Аполлон-15» в ході четвертої висадки людини на Місяць, сказав: «Я тепер не просто землянин, адже я ходив по Місяцю. Висадка на Місяць залишила глибокий духовний слід в моєму житті. До виходу в космос з місією «Аполлон-15» в липні 1971 року я був... мовчазним християнином. Але я вірю, що Господь послав мене на Місяць, щоб я міг повернутися на Землю і розповісти про Бога-Творця і про Його Сина Ісуса Христа... Вкрай важливо визнати Творця цієї великої планети, того великого всесвіту, в якому вона існує. Адже Бог – Той, Хто створив закони науки, за допомогою яких стали можливими подорожі в космос».

Джон Гленн, перший астронавт США, що звершив орбітальний космічний політ, заявив: «Дивитися на творіння і не вірити в Бога – для мене це неможливо».

І всім атеїстам варто прочитати лермонтовські рядки:

*Як хвилями колишеться поживкла нива,
А у садку ховається дозріла слива
У бажаній тіні зеленого листка,
Вгамується в душі мойї тривога,
І зглядяться всі зморшки на чолі,
І щастя я збагну на цій землі,
І в небесах тоді побачу Бога.*

ДЕСЯТЬ ФАКТІВ ПРО КАНОН НОВОГО ЗАПОВІТУ: ЦЕ ПОВИНЕН ЗНАТИ КОЖЕН

Книги Нового Заповіту – найдавніші християнські тексти

У чому унікальність 27 книг Нового Заповіту? Чому в канон увійшли саме ці тексти, а не інші? Одна з відповідей стосується часу написання цих книг. Це найдавніші християнські тексти, які в нас є, а отже, вони дуже близькі до історичного Ісуса і першої Церкви. Якщо ми хочемо з'ясувати, яким було християнство на початку, то повинні спиратися на тексти, найближчі до періоду, який нас цікавить.

Цей принцип стає очевидним, коли мова заходить про чотири Євангелія: Матвія, Марка, Луки та Івана. Тільки ці чотири Євангелія були написані в I ст. Щоправда, деякі вчені намагалися датувати I ст. і Євангеліє від Хоми, але не вдалося. Коли академічний пил розвіявся, навіть критично налаштовані вчені визнали, що ці чотири Євангелія – найдавніші розповіді про Ісуса.

Варто зазначити, що книги Нового Заповіту стали канонічними не тому, що були написані в I ст. Є й інші тогочасні християнські тексти, які не стали канонічними. Однак кожен християнин має пам'ятати про фундаментальний факт: книги Нового Заповіту особливі, тому що вони – найдавніші християнські твори. Більш ранніх документів не існує.

Усі апокрифічні тексти написані у II ст. і пізніше

Мова йде про тексти, які не включені в канон Нового Заповіту, але написані в тих самих жанрах, що й канонічні книги. Авторство цих текстів часто приписується відомим людям – Петру, Хомі, Івану тощо. І всі вони датуються II ст. або ще пізнішим часом – III і навіть IV ст.

Цей простий і зрозумілий факт зразу ж ставить під сумнів усі сенсаційні заяви про те, що ці «втрачені» книги (апокрифи) начебто містять «справжню» версію християнства.

Деякі апокрифи – явні підробки, бо їх авторство приписується людині, яка ніяк не могла їх написати. Багато апокрифів містять очевидні вигадки і легенди. Наприклад, у т. зв. Євангелію від Петра говориться, що Ісус вийшов з гробниці у вигляді велетня, чия голова торкалася хмар, і що за ним йшов хрест та ще й розмовляв! Чимало апокрифів містять гностичне богослов'я, яке виникло у II ст.

Автори книг Нового Заповіту – апостоли

Усі канонічні тексти безпосередньо пов'язані

з діяльністю апостолів. Ісус закликав апостолів, «щоб із Ним перебували, і щоб послати на проповідь їх...» (Мр. 3:14). Коли Ісус посилав їх проповідувати, Він сказав: «... не ви промовлятимете, але Дух Отця вашого в вас промовлятиме» (Мт. 10:20). Саме на цій підставі Він застерігає тих, хто відкине авторитет апостолів: «А як хто вас не прийме, і ваших слів не послухає, то... легше буде країні содомській і гоморрській дня судного, аніж місту тому!» (Мт. 10:14-15).

Тому апостоли були наділені авторитетом Христа. Апостол Павло говорить про Церкву так: «... збудовані на основі апостолів і пророків...» (Еф. 2:20).

Апостоли вчили про Ісуса не тільки усно. Іноді вони писали самі. Іноді їх слова записували ті, хто супроводжував їх. Ранні християни читали, копіювали і використовували в богослужінні якраз ті книги, які вважали апостольськими. Врешті-решт вони стали канонічними. Канон Нового Заповіту – це результат діяльності апостолів.

Одні новозаповітні автори цитують інших новозаповітніх авторів

Ще один важливий факт: одні автори Нового Заповіту цитують книги інших авторів Нового Заповіту як Писання. Це свідчить, що ідея збірки біблійних книг виникла не в результаті пізнішого розвитку Церкви, а на перших стадіях зародження християнства.

У Другому посланні Петра (3:15-16) апостол називає листи Павла Писанням – так само, як Писання Старого Заповіту. Характерно, що Петро згадує кілька листів Павла, що вказує на те, що йому був відомий якийсь збірник його послань. Більше того, Петро припускає, що його читачі теж знають про цей збірник.

Значення слів Петра важко переоцінити. Вони показують, що в ранньому християнстві апостольські листи (тут Павлові) володіли статусом Писання.

Ще один приклад знаходимо в Першому посланні до Тимофія: «Бо каже Писання: «Не в'яжи рота воліві, що молотить», та «Вартий працівник своєї заплати» (1 Тим. 5:18). Перша цитата взята з Повторення Закону (25:4), а друга дослівно повторює цитату з Євангелія від Луки (10:7).

Чотири Євангелія були остаточно прийняті до кінця II ст.

Іриней Ліонський близько 180 р. н. е. сказав:

«Неможливо, щоб Євангелій було більше чи менше, ніж є. Бо так, як чотири сторони світу, в якому ми живемо, і чотири головні вітри... Херувими мають чотири обличчя...»

Іншими словами, Іриней не лише заявляє про канонічність чотирьох Євангелій, а й підкреслює, що Церква визнає тільки ці чотири Євангелія. Іриней настільки впевнений, що канон в частині Євангелій закритий, що підтверджує кількість Євангелій навіть облаштуванням світу.

Пишучи про чотири Євангелія, Іриней не подає цю думку як нову. Він пише так, ніби впевнений, що його читачі знають ці Євангелія і читають їх. Про чотири Євангелія писали й інші автори кінця II ст. – автор канону Мураторі, Климент Олександрійський, Феоді Антіохійський.

А Юстин Мученик ще близько 150 р. н. е. писав про Євангелія, натякаючи на їх кількість: Євангелія були «складені Його апостолами і тими, хто йшов за ними». Оскільки тут мається на увазі не менше двох Євангелій, написаних апостолами, і не менше двох Євангелій, написаних послідовниками апостолів, то можна зробити природний висновок: йдеться про чотири канонічні Євангелія. Цей висновок підтверджується й тим, що Юстин наводить цитати з усіх трьох синоптичних Євангелій і майже дослівно цитує Євангеліє від Івана: «Бо Христос сказав: «Якщо не народишся згори, не увійдеш в Царство Небесне» (порівняйте Ів. 3:3). Той факт, що Юстин був наставником Татіана (який створив гармонію чотирьох Євангелій), дає додаткову підставу вважати, що в нього були чотири Євангелія.

Канон Мураторі (кінець II ст.) містив 22 із 27 новозаповітніх книг

Будь-яка дискусія, що стосується канону, не обходиться без обговорення Мураторієвого канону (або фрагменту). Цей текст був названий на честь італійського вченого, який знайшов його, – Людовіка Антоніо Мураторі. Фрагмент датується VII чи VIII ст., але перелік книг Нового Заповіту, який міститься у ньому, початково був написаний грецькою мовою і датується кінцем II ст.

Так-от, цей канон містить 22 з 27 новозаповітніх книг. Він включає чотири Євангелія, Дії, всі 13 послань Павла, послання Юди, 1 Івана, 2 Івана (і, можливо 3 Івана), а також Об'явлення. Це означає, що вже на кінець II ст. основна частина новозаповітного канону була сформована.

Мураторієв канон нагадує нам про два важливі факти. По-перше, християни час від часу вели суперечки відносно канонічності деяких книг. Це було неминуче, особливо спочатку. Але саме існування цього переліку свідчить, що в церкві з раннього періоду спостерігалось порозуміння щодо головної частини канону.

Перші християни часто використовували неканонічні писання

Для деякого каменем спотикання стає факт, що перші християнські автори часто цитують неканонічні писання. Інакше кажучи, перші християни використовували не тільки книги з нашого сучасного Нового Заповіту, а й посилалися, наприклад, на Пастира Герми, Євангеліє від Петра, Послання Варнави.

Критики новозаповітного канону вважають, що цей факт ставить писання Нового Заповіту в один ряд з усіма іншими творами. Однак вони забувають згадати два моменти.

Перший – це спосіб наведення цитат. Хоча перші християни часто цитували неканонічну літературу, вони дуже рідко цитували її як Писання. Здебільшого вони використовували ці книги, щоб краще обґрунтувати свою думку чи викласти моральний урок. Ми сьогодні робимо так само. Так, проповідник в проповіді може процитувати Клайва Льюїса, але це не означає, що тексти Льюїса володіють для нього авторитетом Писання.

Другий – це частота цитування. Критики часто згадують Климента Олександрійського: його праці вважаються доказом того, що християни використовували неканонічні тексти нарівні з канонічними. Але яскравий факт:

Климент цитує апокрифічні Євангелія тільки 16 разів, тоді як лише з Євангелія від Матвія ми знаходимо в нього 757 цитат.

Новозаповітний канон не був прийнятий на церковному соборі

Сьогодні вельми поширена точка зору, що канон Нового Заповіту був прийнятий на Нікейському соборі в 325 р. н. е. внаслідок домовленості церковників та імператора Костянтина. Але це не так. Нікейський собор не займався формуванням канону (як і сам Костянтин). На ньому вирішувалося питання про те, як віруючі повинні викладати свою віру в божественність Ісуса Христа. У результаті його роботи появився Нікейський символ віри.

Але ж не може такого бути, щоб канон не був затверджений яким-небудь авторитетним органом і офіційним документом! Однак з церковної історії відомо, що такого собору не було. Відбувалися місцеві синоди, які робили певні заяви щодо канону (Лаодикійський, Іпсонський, Карфагенський). Але делегати цих соборів не «вибирали» книги, які їм подобалися, – вони підтверджували, що певні книги є основоположними документами християнської віри. Іншими словами, ці собори лише фіксували стан речей.

Склад новозаповітного канону не був визначений шляхом голосування на соборі. Канон – це не під діяльності людини. Він появився в результаті того, що народ Божий багато років читав ці книги, визнаючи їх авторитет.

Християни не завжди визнавали канонічність деяких новозаповітніх книг

Розвиток канону не завжди йшов гладко. Деякі християни приймали книги, які потім були відкинуті і названі апокрифічними. Більше того, інколи тривали суперечки навіть про канонічні книги.

Наприклад, Оріген пише, що такі книги, як 2 Петра, 2, 3 Івана та Якова деякі його сучасники не визнавали. Діонісій Олександрійський розповідає, що, на думку деяких, Об'явлення написав не апостол Іван і тому його треба відкинути.

Ці розбіжності в ранній Церкві сьогодні використовують як аргумент проти сучасного канону з 27 книг. Але, по-перше, треба брати до уваги, що суперечки велися відносно лише деяких книг. По-друге, не варто переоцінювати масштабність таких суперечок. По-третє, у кінцевому підсумку Церква прийшла до глибоко усвідомленого і тривалого консенсусу щодо тих книг, які дехто піддавав сумніву. Після того, як пристрасті вляглися, практично вся Церква прийняла єдину точку зору.

Перші християни вірили, що канонічні книги самі підтверджують свою оригінальність

Отці Церкви підкреслювали ще один важливий фактор, який в сучасних дослідженнях часто не беруть до уваги: внутрішнє свідчення цих книг. Іншими словами, вони вважали, що певні властивості цих книг свідчать, що їх дав Бог. Вони говорили, що чують голос Господа в цих конкретних книгах. Вони вірили, що канонічні книги самі засвідчують свою справжність. Ісус сказав: «Мого голосу слухають вівці Мої, і знаю Я їх, і за Мною слідком вони йдуть» (Ів. 10:27).

Оріген досить ясно пише, що божественні якості книг підтверджують їх походження: «Якщо подумати про пророчі слова... стане очевидно, що при їх читанні і уважному вивченні нашого розуму і почуттів торкається божественне дихання, і ми усвідомлюємо, що слова, які ми читаємо, – це слова не людини, а Самого Бога».

Ієронім захищає Послання Филимону на тій підставі, що «в цьому документі так багато краси Євангелія», а це «ознака його богонатхненності». Златоуст стверджує, що в Євангелію від Івана «нема нічого підробного», тому що «його голос солодший і милиший, ніж звук арфи або будь-якої іншої музики... величний і досконалий».

Ці приклади (можна назвати й багато інших) – достатній доказ того, що отці Церкви вірили, що канонічні книги самі підтверджують свою правдивість.

Гарвардський професор Артур Дарбі Нок про формування канону висловився так: «Найпопулярніші європейські дороги – це найкращі дороги, саме тому ними їздять так багато людей».

ВІРУЮ

